

Täysistunto

Tiistai 7.4.2026 klo 14.00—20.03

9. Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 40/2026 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan, jolle työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Sieltä ministeri Grahn-Laasonen. Olkaapa hyvä.

Keskustelu

16.40 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on erittäin merkittävä uudistus, nimittäin hallitus on antanut eduskunnalle esityksen uudesta eläkeuudistuksesta. Ehdotamme muutoksia työntekijän eläkelakiin, merimieslakiin ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettuun lakiin, työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettuun lakiin.

Työeläkejärjestelmän on kestävä hyviä ja huonoja aikoja yli vuosikymmenten. Järjestelmämme perustuu yhteiseen sopimukseen ja luottamukseen. Sijoitus- ja osakeriskin kasvattaminen mahdollistaa pitkällä aikavälillä sijoitusten korkeamman tuoton, turvaa eläkkeiden maksua ja vahvistaa julkista taloutta jopa enemmän kuin ennakoitiin. Kiitän työmarkkinaosapuolia vastuullisesta neuvottelutyöstä ja sitoutumisesta uudistuksen tavoitteisiin. Toimiva ja vahva eläkejärjestelmä on tärkeä osa luottamukseen perustuvaa hyvinvointiyhteiskuntaa, ja olen iloinen voidessani todeta, että Suomi on pitänyt eläkejärjestelmästänsä hyvää huolta. Nyt esitettävillä muutoksilla hillitsemme väestön ikääntymisestä johtuvia paineita eläkemaksujen korotuksille. Muutokset ovat maltillisia mutta pitkällä aikavälillä vaikuttavia.

Esityksen tavoitteena on työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyuden parantaminen ja julkisen talouden vahvistaminen eläkelaitosten sijoitustuottoja lisäämällä. Osakeriskin lisääminen on mahdollista rahoitustekniikkaa muuttamalla, ja vakavaraisuussäännöksiä ehdotetaan kevennettäväksi niin, että sijoitusriskiä voidaan ottaa enemmän kaikissa sijoitusluokissa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi luotonottomahdollisuutta koskemaan kaikkia työeläkevakuutusyhtiöiden, Merimieseläkekassan ja eläkesäätiöiden sekä eläkekassojen tytäryhteisöjen kiinteistösjoiituksia. Rahastointia ehdotetaan vahvistettavaksi siten, että jatkossa vuosittain rahastoidaan enemmän vanhuuseläkkeitä varten tule-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

vien eläkkeiden rahoittamiseksi, ja tämä on erityisesti sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden kannalta tärkeä asia. Rahastoinnin vahvistaminen siis vahvistaa nuorten sukupolvien kannalta oikeudenmukaisempaa järjestelmää ja auttaa myös riskeihin varautumisessa.

Arvoisa puhemies! Työeläkeindeksiä koskeva indeksirajoitin ehdotetaan otettavaksi käyttöön vuodesta 2030 alkaen. Indeksirajoitin vaikuttaa maksussa olevien työeläkkeiden vuosittaisiin indeksitarkistuksiin siten, että työeläkeindeksi ei saa kahden peräkkäisen vuoden aikana kasvaa enempää kuin palkkakerroin samana aikana. Työeläkkeet eivät siten voi korkean inflaation tilanteissa nousta merkittävästi enempää kuin palkat.

Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2026. Voimaantuloa porrastettaisiin kuitenkin siten, että työntekijän eläkekassamuutokset ja osa merimieseläkelain muutoksista tulisivat voimaan 1.1.2027. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja seuraavaksi puhujalistaan. Edustaja Lyly.

16.43 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän ministeriä hyvästä esittelystä. — Täytyy sanoa, että työeläkejärjestelmää on uudistettu Suomessa aina noin kymmenen vuoden välein ja sillä tavalla on pidetty se erittäin hyvässä kunnossa. Tässä viikonloppuna täsi olla aika monta uutista tästä suomalaisen työeläkejärjestelmän sisällöstä, kuinka se vertautuu eurooppalaisella tasolla ja pohjoismaisella tasolla. Olemme siellä keskitasossa, ja olemme tällä rahastoivalla mallilla tehneet erittäin toimivan eläkejärjestelmän, joka tässä taas neuvotellen osoitti toimivuutensa. Täytyy kiittää ministeriä ja työmarkkinajärjestöjä, että neuvotellen on haettu ratkaisu, ja ratkaisu on jopa kaksinkertainen siihen tavoitteen, mitä bruttokansantuotteeseen tällä oltiin hakemassa: 0,4 prosenttia, noin miljardi, oli se pitkäaikainen tavoite, ja tästä tuli 0,8 prosenttia eli noin kaksi miljardia. Sillä lailla hyvässä tilanteessa ollaan.

Itse olin neuvottelemassa vuoden 2017 eli nyt käytössä olevaa työeläkeuudistusta, ja sillä lailla tämä on semmoinen läheinen asia itselleni, kun olen päässyt tekemään ihan konkreettisesti tätä sisältöä. Silloin tehtiin aika isot muutokset eläkejärjestelmään ja rakennettiin eläkejärjestelmä niin, että se ottaa huomioon tämän keskimääräisen eliniän kasvun.

Meillä eläkeikä nousee systemaattisesti tässä ylöspäin, niin että esimerkiksi 40-vuotiailla alin eläkeikä on 67 vuotta kaksi kuukautta tällä hetkellä ja tavoite-eläkeikä heillä on 69 vuotta neljä kuukautta. Eläkejärjestelmä on osoittanut sillä tavalla toimivuutensa, että työurat ovat jatkuneet 2000-luvulla erittäin hyvin. Noin neljä vuotta on tullut työuriin lisää, ja 60—64-vuotiaitten työllisyysaste on noussut 25 prosenttiyksiköstä 66 prosenttiyksikköön, eli on todella tehty isoja muutoksia, ja sieltä on paljon työtä tullut nyt sitten suomalaiseen yhteiskuntaan tästä porukasta. Sitten täytyy sanoa, että 65—69-vuotiaitten työllisyysaste on jo 20 prosenttiyksikköä, ja tässä mielessä ollaan hyvässä tilanteessa.

Tässä noin lyhyesti eläkejärjestelmää, eli sitä neuvotellen tehdään ja rakennetaan ennustettavasti. Sitä ei voi vaalikausittain muuttaa, vaan pitää tehdä pitkäjänteisesti sitä työtä.

Arvoisa rouva puhemies! Näistä indekseistä ensinnäkin: Tämä indeksirajoitin tai -vakuuttaja, kuinka sitä halutaan sanoa, on aika merkittävä muutos tässä mielessä. Jos meillä olisi ollut tämmöinen vuosina 23—24, kun meillä oli aika korkea inflaatio ja palkat kehittyivät huonommin, niin tämä olisi äkkiä laskien tämän esityksen pohjalta tarkoittanut sitä, että nyt kun meidän keskieläke on 2 138 euroa, niin 2,8 prosenttia olisi leikkaantunut nou-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

sua ja se olisi tarkoittanut noin 60 euron nousun leikkaantumista tässä, jos oltaisiin tilanteessa, että tämmöinen tulisi vastaan. Tämä on aika merkittävä muutos, ja tämä tosiasia tarkoittaisi sitä, että kun täällä esityksessä on käytetty 1 800:aa euroa ja 2,8:aa prosenttia, niin siellä eläkemeno oli vähän vajaa 900 miljoonaa pienempi, kun tämmöinen tulee. Siitä tulee pysyvä muutos eläkkeeseen, ja tämä on merkittävä asia. Tässä mielessä kannattaa tämä kokonaisuus huomioida.

Sitten tämä osakepainon kasvattaminen tällä puolella prosentilla on erittäin hyvä asia. Tätä eläkemaksujen nousua leikataan, ja käytännössä on nyt niin, että tämänhetkiset arviot ovat, että tämä 24,4 prosentin eläkemaksutaso säilyy tästä lähivuosikymmenet eteenpäin, jos ei mitään kummallista tapahdu. Tässä mielessä sekin vain tukee sitä, että tätä kasvua tehdään.

Kolmas tärkeä asia on tämä rahastointiasteen kasvattaminen, joka tarkoittaa sitä, että nuoret ikäluokat voivat vielä varmemmin odottaa saavansa eläkkeen.

Sitten kaikkein tärkein asia on, kun tätä katsotaan meidän eläkejärjestelmästä tämän 2000-luvun osalta, mikä jää aika paljon vähemmälle. Meidän eläkemeno meidän bruttokansantuotteesta on noin 12—13 prosentin luokkaa, ja meillä on 2000-luvun aikana tullut puoli miljoonaa eläkeläistä lisää, ja tämä bruttokansantuotteeseen liittyvä meno on pysynyt samalla tasolla. Niin että tässä mielessä tämä eläkejärjestelmä on ottanut vastaan aika ison määrän eläkeläisiä ja isot ikäluokat ovat eläkkeellä ja meillä silti eläkejärjestelmä on tämän hyvin kestänyt. Tämä aina unohtuu tuolla taustalla, kun meidän eläkejärjestelmää arvioidaan. — Tässä olisi monta muutakin asiaa vielä, joita voisinkin tässä käydä läpi, mutta se vaatii vähän lisää aikaa. Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne poissa. — Edustaja Sarkkinen.

16.50 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Suomen työeläkejärjestelmä on eri arvioiden mukaan suhteellisen hyvässä kunnossa, vaikka muuta voisi ehkä julkisen keskustelun pohjalta luulla. Suomen haasteena on kuitenkin epäedullinen väestörakenne ja heikko syntyvyys, jotka luovat paineita niin valtiontaloudelle kuin eläkejärjestelmällekkin. Työeläkejärjestelmä on kuitenkin valtiontaloutta paremmin varautunut haasteisiin, ja tämä uudistus parantaa varautumista osaltaan.

Arvoisa puhemies! Esitykseen sisältyvää sijoitusriskin kasvattamista on pidetty laajasti kannatettavana. Muutokset kasvattavat sijoitustuottojen heiluntaa, mutta pitkä sijoitushorisontti tekee kuitenkin sijoitusriskin lisäämisestä todennäköisesti kannattavaa, ja vahva vakavaraisuus puskuroi heikkojen tuottojen jaksoja. Osakkeet ovat historiallisesti tuottaneet muita sijoituksia paremmin, ja siksi tarve eläkemaksujen korottamiselle tai etuuksien leikkaamiselle oletettavasti vähenee. Samalla rahastoinnin kasvattaminen auttaa sijoitusriskin hallinnassa. Ehdotetut muutokset pienentäisivät julkisen talouden kestävyysvajetta arviolta noin 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Sijoitustuottojen kasvattamisen onnistuessa nuorten sukupolvien työeläkemaksun korotuspaine siis helpottuu ja nykyinen maksutaso riittänee myös tulevaisuudessa. Riskejä tämä esitys kuitenkin lisää. Siitä emme pääse mihinkään.

Esitykseen sisältyvä indeksirajoitin pienentäisi työeläkkeiden kasvua vuosien 2023 ja 24 kaltaisessa korkean inflaation ja matalien palkankorotusten tilanteessa. Esitys ei ole ongelmaton, vaikkakin tämänkaltaisia tilanteita osuu harvoin eteen. Esitystä voi kuitenkin pi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

tää oikeudenmukaisempana tapana sopeuttaa eläkejärjestelmää kuin monia muita julkisuu-
dessa esillä olleita keinoja. Indeksirajoittimen tullessa joskus mahdollisesti käyttöön olisi
syytä kiinnittää huomiota pientä työeläkettä saavien toimeentuloon ja siinä tilanteessa har-
kita esimerkiksi korotusta kansaneläkkeeseen.

Arvoisa puhemies! On annettava arvoa sille, että työmarkkinaosapuolet ovat jälleen
kyenneet sopimaan työeläkejärjestelmää vakauttavasta uudistuksesta. Sopimisen kulttuuri
työeläkeasioissa on ollut tuloksekasta ja vakautta lisäävää. Vaikka työeläkejärjestelmän
peruspalikat ovatkin kunnossa ja sopimisen kulttuuri toimii, ei poliittista keskustelua työ-
eläkkeiden ympärillä voi kuitenkaan välttää, koska kyseessä on niin merkittävä osa kan-
santaloutta ja ihmisten toimeentuloa. Vasemmistoliitto on esittänyt, että työeläkkeissä otet-
taisiin käyttöön ainakin osittain progressiivinen indeksi, jossa ainakin osa indeksikorotuk-
sista määräytyisi euromääräisesti. Tämä voisi tukea pienten työeläkkeiden ostovoiman ke-
hitystä ja hillitä puolestaan suurten työeläkkeiden korotuksia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindén.

16.53 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Kun ensi lauantaista on tasan vuosi tule-
viin eduskuntavaaleihin, luulisi, että täällä salissa käy eläkepoliittinen keskustelu kiivaana,
mutta aika rauhalliselta tämä vaikuttaa, ja esitys on tietysti myönteinen monella tavalla,
niin että siinä mielessä tämän ymmärtää. Hämmästyin tässä pari viikkoa sitten, kun jul-
kisuudessa oli tieto, jota itse en ollut aikaisemmin havainnut, että yli 16-vuotiaista suoma-
laisista 30 prosenttia saa eläkettä — siis yli 16-vuotiaista suomalaisista 30 prosenttia saa
eläkettä. Se prosentti tuntui kovin korkealta. Siinä tietenkin ovat kaikki eri eläkemuodot
mukana, perhe-eläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeet, vanhuuseläkkeet ja niin edelleen. Toki
se kertoo myös meidän ikärakenteesta varsin paljon.

Esitän tässä eräitä lukuja, joita tässä edustaja Lylykin otti jo esille: Viimeisin tilasto eli
viime vuoden keskiarvo kuukausieläkkeestä omaa eläkettä saavilla oli, kuten täällä on jo
mainittu, 2 138 euroa, miehillä 2 388 euroa ja naisilla 1 930 euroa. 55 prosenttia työeläke-
keen saajista saa alle 2 000 euron suuruista eläkettä, siis yli puolet saa alle 2 000 euron suu-
ruista, ja yli 4 000 euron eläkettä saa kuusi prosenttia kaikista työeläkettä saavista. Tästä-
hän voi sitten päätellä, että se keskiluku eli mediaani, jonka molemmilla puolilla on yhtä
monta tapausta, on 1 886. Minun johtopäätökseni on se, että Suomessa on varsin matala
eläkkeiden taso loppujen lopuksi, ja nyt Helsingin Sanomien laajassa vertailussa eri mai-
den välillä tämä tuli myös osoitettua.

Kiinnitän myös huomiota siihen, että samassa lehden numerossa erään puolueen pu-
heenjohtaja esitti aika räväkästi, että nimenomaan eläkeläisiltä pitäisi nyt sitten leikata täs-
sä ja tehdä sillä tavalla tätä Suomen sopeutusta. Meillä työeläkevarat ovat kaiken kaik-
kiaan 290 miljardia, eli se, mikä on rahastoituna, ja työeläkemenot 37 miljardia euroa, ja
kaikki eläkemenot yhteensä 41 miljardia, josta vanhuuseläkkeet muodostavat tietysti suu-
rimman osan. On erinomaista, että työmarkkinaosapuolet ovat neuvotelleet näistä ratkai-
suista, koska eläke on pitkälti palkan jatketta, ja silloin se sopii juuri niiden neuvotteluiden
joukkoon.

Vielä lopuksi haluan todeta, että kerran laskeskelin vähän itsekseni, mutta ehkä ihan
joku oikea asiantuntija voisi tämän selvittää, että valtion budjetissa on oikeasti 11 miljar-
dia eläkkeitä. Siellä ovat valtion eläkkeet, siellä ovat kansaneläkkeet, ja sitten siellä on yrit-
täjäeläkkeitä ja maatalousyrittäjäeläkkeitä, ja kun ne kaikki laskee yhteensä, niin siitä tulee

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

hämmästyttävän suuri summa. En ota tässä nyt kantoja asioihin, mutta halusin todeta tällaisia perusasioita tässä keskustelussa. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma.

16.56 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on nähdäkseni aivan hyvä ja selkeä. Tässä kun lisätään tätä sijoitusriskiä, niin sen näen erityisen hyvänä. Aika ajoihin meillä on yhteiskunnassa puhetta siitä, voisiko näitä rahoja sijoittaa ehkäpä vähän erityisiinkin yrityksiin tai enemmän esimerkiksi kotimaahan, ja minun mielestäni se on ihan tervetullutta keskustelua. Joka tapauksessa voisi sanoa, että kaikki semmoinen politiikka, jolla lisätään nuorten ihmisten uskoa meidän eläkejärjestelmään, on tervetullutta, koska kyllähän se keskustelu välillä on, sanotaanko, aika surullista. Moni nuori ihminen kyllä miettii sitä, pääseekö hän eläkkeelle vai ei, mutta onneksi isoin osa nuorista varmasti edelleenkin tähän uskoo.

Tämä esitys ei yksin ratkaise niitä haasteita, joita meillä tällä hetkellä on. Jotta meillä nämä eläkkeet ovat, niin jonkunhan pitää myös ne eläkkeet maksaa, ja se vaatii sitä, että ihmisillä on myös töitä. Tämä meidän työllisyystilanne tällä hetkellä on ihan kammottava. Kyllä toivoisin, että hallitus pystyisi siihen meidän työllisyystilanteeseen entistä jyrkämmin puuttumaan, niin että me saataisiin myös ihmisiä töihin. Mietinkin sitä, että jos tämä meidän työllisyystilanne ei nyt tästä nouse, niin kumpi sitten on puuhalistalla, leikata eläkkeitä vai korottaa näitä eläkemaksuja, koska tämä esitys ei yksin tätä ongelmaa ratkaise.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä.

16.57 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin osakeriskin lisääminen ei lyhyellä aikajänteellä lainkaan tarkoita sitä, että työeläkerahastot alkavat karttumaan, mutta tavallaan historiallisen tarkastelun perusteella on todennäköistä pitkällä aikajänteellä, että osakkeisiin kannattaa sijoittaa ja että ne voittavat sitten ehkä jonkun muun sijoitusmuodon, mutta sekin on spekulatiota menneen perusteella. Tämä on hyvä uudistus sinänsä. Se on sitten eri asia, mihinkä päin maailmaa niihin osakkeisiin kannattaa sijoittaa.

Kun täällä tätä eläkejärjestelmän kestävyyttä pohdittiin, niin kyllähän tässä laissa on selvä rajoite eläkkeiden kasvulle. Täällä on indeksijarru pantu. Jos nyt oikein luin tätä, niin tämä rajoitin tarkoittaa vuodesta 2030 lähtien sitä, että kahtena peräkkäisenä vuonna työeläkkeiden nousu ei saa olla suurempi kuin palkkojen nousu. Sehän on selvä rajoite. Jos me tarkastellaan vuosia 23 ja 24, niin ihan matemaattisesti katsoen työeläkkeet nousivat silloin 12,5 prosenttia, mutta eihän krupieerikaan keskeytä ruletin pyörittämistä, jos siellä on 20 kertaa pöytä voittanut ja kahtena vuotena joku asiakas voittaa, eli eihän se yleensä sano, että lopetetaan peli tähän, vaan täytyy tarkastella vähän pitempään, ja yleensä eläkkeensaajat ovat hävinneet. Tässä tulee nyt rajoitin, ja nytkin jos inflaatio lähtisi nousuun, niin työeläkkeethän kasvavat sitten indeksin mukana, mutta tähän sisältyy tämä rajoitinriski, ja jos oletetaan, että pitkällä aikajänteellä palkat nousevat, niin kuin ne historiallisesti ovat nousseet, enemmän kuin sitten eläkkeet, niin tästähän seuraa koko ajan luisu, luisu ja luisu ja eläkkeet pienenevät.

Kuten edustaja Lindén täällä aivan oikein totesi, niin tätä pelottelua ja mörköä tätä suomalaisen eläkejärjestelmän kestävyyttä kohtaan esiintyy joka kuukausi jossakin mediassa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

ja mielestäni se on hieman väärin, koska meidän rahastot tällä hetkellä helmikuun lopussa olivat 285 miljardia, ja kun suuret ikäluokat nyt aikansa täällä pinnistelevät ja sitten poistuvat markkinoilta, niin silloinhan tavallaan lähtee taas toiseen suuntaan menemään. En oikein ihan käsitä sitä, että nuorille syötetään, että he eivät tule koskaan saamaan eläkkeitä. Tämä meidän järjestelmä, joka on osittain rahastoiva ja jossa kulloinkin työssä olevat yritykset ja työntekijät maksavat pääsääntöisesti nyt eläkkeellä olevien eläkkeet, on järkevä ja hyväksi todettu globaalistikin, joten miksi tämmöistä pitää sitten jatkuvasti markkinoida, että nuoret eivät tule saamaan eläkkeitä ja tämä ei ole kestävä? Minä hyväksyn tämänkin leikkauksen eläkkeisiin ihan sen takia, että me varmistetaan työeläkejärjestelmän kestävyys, eläkkeitten kohtuullinen taso, joka ei Suomessa missään nimessä ole ylimitoitettu, ja me varmistamme yritysten kilpailukyvyyn, koska eläkkeitten taso on tietenkin yhteydessä palkanmaksajien ja yritysten työeläkemaksuihin. Eli tässä on nyt tehty kompromissi, minkä minäkin hyväksyn, mutta se populistinen eläkekeskustelu, mitä somessa ja muualla käymme, ei edistä yhtään meidän työeläkejärjestelmän hyväksyttävyyttä ja nuorten tulevaisuudenuskoa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

17.00 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Voin kyllä yhtyä moneen ajatukseen, mitä Eestilä tässä kertoi, ja jotenkin itseänikin hieman jännittää ottaa kantaa eläkeasioihin, koska se on juuri niin, että se on saanut omanlaisiaan väreitä etenkin sosiaalisessa mediassa ja tietysti mediassa yleisestikin.

Itsekin haluaisin nimenomaan tarttua tähän järjestelmän toimivuuteen. Kannustankin kaikkia, että käyvät katsomassa sen oman työeläkeotteensa, joka jokaisen on helppo omilla pankkitunnuksilla käydä katsomassa ja tarkastamassa ja tehdä sitä suunnittelua siinä koko työuran aikana, nähdä sitä, kuinka se oma työeläke siellä karttuu.

Tästä esityksestä pidän erityisen arvossaan sitä, että tämä on kolmikantaisesti saatu neuvoteltua ja jopa se asetettu tavoite on saatu tässä ylitettyä. Se luo uskoa siihen, että kyllä meiltä vielä löytyy niitä kolmikantaisen neuvottelun tuloksia, jos vain näin halutaan, ja itse toivon, että näin myös halutaan.

Täällä pidettiin hyviä puheenvuoroja siitä, kuinka työurat ovat jo nytkin pidentyneet. En voi olla ottamatta silti kantaa samaan aikaan siihen, että meidän pitää ymmärtää, että samaan aikaan, kun työurat pitenevät ja yhä vanhempana eläkkeelle päästään, työhyvinvoinnin merkitys kasvaa äärimmäisen paljon. Eläkelaitokset tekevät tässä myös omaa hyvää työtään, mutta se vaatii tasapainottaakseen monia muitakin toimia, ja toivon, että niitä panoituksia siihen työhyvinvointiin voidaan tehdä monella eri taholla.

Tässä itse esityksessä muutoksia tehdään siis esimerkiksi näihin rahastojen riskeihin, ja nimenomaan tämä rahastojen vahvistaminen on oikeudenmukaista etenkin niiden nuorten kannalta. Niin kuin tässä sanottiin, on jotenkin semmoinen erikoinen ajatus monella nuorella, että ei eläkettä koskaan tule saamaan, ja se on kyllä väärä mielikuva. Meidän eläkejärjestelmämme on erittäin kantokykyinen. Itse olen saanut lähemmin tutustua tuohon kuntien eläkevakuutukseen Kevan valtuutetun roolissa, ja siellä tämä päätös silloin 1988, että siirretään näihin rahastoihin, on ollut kyllä äärimmäisen tärkeä päätös, ja on erittäin hienoa, että silloin on jo osattu nähdä, kuinka tärkeä tämä rahasto on.

Minunkin suuri viestini, minkä vuoksi tässä puheenvuoron halusin ottaa, nimenomaan kohdistuu niille nuorille, että uskokaa siihen, että kyllä, kun työtä teette, eläkettä myös tu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

levaisuudessa saatte. Puskurit ovat erinomaisen hyvällä tasolla, ja meidän eläkejärjestelmämme on toimiva, mutta se vaatii myös jatkossa sitä, että sitä kehitetään yhteistyössä kaikkien osapuolien kesken.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.03 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on tullut hyviä puheenvuoroja. Kertoisin vain, että vuodesta 1997 lähtien, kun osakepaino otettiin eläkejärjestelmään mukaan, keskimäärin reaalin tuotto on ollut pikkasen vaille neljä prosenttiyksikköä yli ajan, ja tässä on ollut kaikkennäköisiä aikoja. Nettotuotto on ollut siellä noin kuuden prosentin luokassa, 5,8 prosenttia, eli se on ollut iso osaamisen näyttö siitä, mitä eläkejärjestelmä osaa tehdä ja sijoittaa näitä yhteisiä varoja. Sitten nämä varat ovat sillä lailla hyviä, että ne eivät ole yritysten rahoja, ne eivät ole valtion rahoja, vaan ne ovat tulevien eläkeläisten rahoja käytännössä, ja silläkin lailla tämä järjestelmä on rakennettu hyvin.

Tässä muutamia asioita:

Meidän tämä eläkevarallisuus, joka on noin kolmasosa meidän eläkevastuista, on 290 miljardia. Jännä huomio, että meidän eläkevarallisuus on meidän bkt:n suuruinen tällä hetkellä käytännössä. Se on ollut joskus 30 prosenttia bkt:stä, ja se on noussut tässä vuosien varrella koko ajan ylöspäin, ja siinä mielessä ollaan hyvässä tilanteessa.

Sitten kannattaa muistaa, kun tuossa mainitsin, että 1945—49 syntyneet ikäluokat olivat 100 000 silloin suurimmillaan, vähän yli 100 000, ja nyt he ovat noin 80-vuotiaita tällä hetkellä, siinä 80:n molemmilla puolilla. Se porukka on nyt eläkkeellä, joka oli se suurin ikäluokka. Mainitsin tuossa sen, että se puoli miljoonaa eläkeläistä on tullut 2000-luvulla lisää, ja tämä järjestelmä on sen hyvin kantanut.

Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni eläkejärjestelmää haastavat ihan muut asiat kuin tämä eläkejärjestelmä itsessään. Tämä järjestelmä on sinänsä erittäin hyvässä kunnossa. Kyllä aika paljon liittyy siihen, miten tämä työelämä jatkossa kehittyy, minkälainen on työurien kehitys jatkossa, minkälaisia työuria me tehdään, kuinka yhtenäisiä työuria, minkälainen talouskasvu on. Työikäisen väestön ja syntyvyyden kehitys on siellä taustalla ja sitten työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä ennen alinta eläkeikää. Se määrä on muuten pienentynyt tässä 2000-luvulla lukumääräisesti, mutta se on noin 17 000 vuodessa tälläkin hetkellä, ja noin 30 prosenttia ei pääse alimpaan eläkeikänsä saakka. Silloin kun tehtiin 2000-luvulla näitä eläkeuudistuksia, sitä eläkeikää pudotettiin 63:een—68:aan just sen takia, että silloin oli aika paljon semmoisia järjestelmiä, joissa menttiin aiemmin eläkkeelle, ja nyt se sitten nostettiin 65:een, ja nyt tästä se nousee hitaasti ylöspäin. Eli meillä on automaatti sillä tavalla, että keskimääräinen elinikä kun kasvaa vuodella, niin kahdeksan kuukautta käytetään siitä työntekoon ja neljä kuukautta eläkkeelläoloon. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ehditään yksi vielä ottaa, eli edustaja Eestilä. Haluaako ministeri käyttää lyhyen puheenvuoron sitten? — Edustaja Eestilä, ja sitten joudutaan siirtymään toiseen asiaan.

17.07 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Lyly piti täällä hyvän puheenvuoron, koska eläkejärjestelmän tarkastelu itsessään ei tee oikeutta, vaan täytyy puhua työllisyydestä, ja mitä enemmän meillä on työllistäviä yrityksiä ja työllisyyttä, työntekijöi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

tä, niin sitä enemmän maksutuloa kertyy. Nämä kaksi ovat saman asian eri käänköpuolia, mutta molemmat vaikuttavat tietenkin toisiinsa.

En malta olla käyttämättä puheenvuoroa, että kun aikanaan Suomessa jäätiin kohtalaisen nuorena eläkkeellä, niin sitä ongelmaa ei enää ole. Nyt se on automaattisesti tapahtunut hyvän eläkepolitiikan ansiosta mutta myös sen ansiosta, että ihmiset ovat terveempiä nykypäivänä kuin ennen. He pystyvät tekemään töitä, ja osittain monet eläkeläiset — sekin on pakko myöntää tässä salissa — ovat pakotettuja tekemään töitä, koska he eivät yksinkertaisesti tule toimeen. Jos sattuvat asumaan omakotitalossa, maksut painavat ja muuta, on pakko mennä töihin. Toisaalta lainsäätäjät on pitänyt huolen siitä, että jos on eläkeläinen ja menee töihin, voittaa verotuksessa. Eli sielläkin on kannustin, mikä on täysin oikein, koska jos me haluamme työllisyyttä edistää, niin totta kai pitää tehdä kaikki työllisyyteen liittyvät toimenpiteet mutta myös lisätä porkkanoita, että eläkeläiset viihtyvät pitkään töissä, koska se rakentaa bruttokansantuotetta ja on koko eläkejärjestelmälle eduksi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri, olkaa hyvä. Kolme minuuttia, jos sopii. [Sanni Grahn-Laasonen: Sopii!]

17.08 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen: Arvoisa puhemies! Kiitos eduskunnalle jälleen keskustelusta. — Eläkejärjestelmää on kehitetty pitkäjänteisesti, huollettu ja hoidettu kestävästi yhdessä, ja jälleen on saavutettu neuvotteluratkaaisu, joka vie eläkejärjestelmää kestävämpään suuntaan. Varmasti eivät kaikki paineet tähän purkautuneet eläkejärjestelmän kehittämistä tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Uusia eläkeuudistuksia on varmasti luvassa, mutta tämä on merkittävä askel, ja kiitän siitä, että se sai hyvän vastaanoton eduskunnassa myös opposition suunnalta.

Tämä on hallitukselle merkittävä uudistus. Tämä on meidän hallitusohjelman mukainen tai itse asiassa ylittää niitä sille asetettuja tavoitteita. Hallituksella oli merkittävä huoli eläkemaksujen nousupaineista tuleville vuosille ja ylipäätään eläkejärjestelmän kestävydestä ja myös sen yhteydestä laajemmin meidän julkiseen talouteen. Tässä onnistuttiin rakentamaan uudistus, joka saa laajaa yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä, ja se on eläkejärjestelmän kohdalla tärkeää, ja se on myös se pitkä linja, jolla eläkejärjestelmää on Suomessa kehitetty.

Kuten nyt viime päivien uutisista ja kirjoittelusta on voinut lukea, niin kyllä suomalainen eläkejärjestelmä kestää kansainvälistä vertailua ja suomalaiset voivat luottaa meidän eläkejärjestelmämme kestävyteen. Toki jatkossakin ja joka vaiheessa on pyrittävä tasapainoon ja katsomaan myös sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta, koska meillä on nyt pienet työikäiset ikäluokat, joilta odotetaan enemmän, ja siksi pitää panostaa edelleen ehyisiin työuriin, työhyvinvointiin, työssäjaksamiseen, kehittymiseen, osaamiseen ja siihen sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen, jotta luottamus säilyy eläkejärjestelmäänkin.

Hallitus on itse asiassa antamassa aivan lähiaikoina esityksen myös niin sanotusta joustomallista, joka helpottaa työkyvyttömyyseläkkeeltä töihin paluuta tai työn tekemistä työkyvyttömyyseläkkeen ohessa ja mahdollistaa ilman eläketulon kokonaista äkillistä leikkaantumista työskentelyn aiempaa paljon paremmin. Tästä esityksestä olen hyvin tyytyväinen, koska se huomioi vajaatyökykyisten mahdollisuudet myöskin työelämässä.

Mitä loppuun haluaisin sanoa, on se, että kyllä, olen myöskin sitä mieltä, että meidän eläkekeskustelussa on viime viikkoina ja kuukausina ollut paljon populisminkin aineksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

Julkinen keskustelu on monin osin mennyt melkoisille populistisille kierroksille. Yhtenä esimerkkinä vaikkapa keskustan ehdotus eläkekatosta, jossa puhuttiin yli 10 000 euroa tie-naavista, ja nyt vihreät näyttäisivät menevän tähän mukaan. Eli meillä on Suomessa — tarkistin nämä luvut — yli 10 000 euroa eläkettä saavia 2 240 henkilöä. Kokonaiseläkkeensaajista tämä on noin 0,15 prosenttia. Näin ollen nämä esitykset, että meidän eläkejärjestelmän ja julkisen talouden kestävyyttä ratkaistaisiin tällaisilla eläkekattoesityksillä, ovat ennen kaikkea vaalipolitiikkaa ja populismia. Tällaisella katolla ei autettaisi sen paremmin ihmisten luottamusta eläkejärjestelmään kuin sen todellista kestävyyttäkään. Jos Suomessa olisi eläkekatto, se pienentäisi lakisääteisiä eläkemenoja vasta pitkällä aikavälillä. Sen sijaan vakuutusmaksutulo pienenesi välittömästi ja maksussa olevien eläkkeiden rahoittamiseksi olisi nostettava eläkevakuutusmaksuja. Eläkekatto siis heikentäisi vahvalle pohjalta saatetun työeläkejärjestelmämme kestävyyttä ja oikeudenmukaisuutta. Eläkejärjestelmää tulee jatkossakin kehittää sillä periaatteella, että eläkettä kertyy työstä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.12.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.12.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 9 käsittelyä. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.12 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Niin kuin tuossa aiemmissa puheenvuoroissani totesin, olen ollut tätä eläkejärjestelmää neuvottelemassa, joka on tällä hetkellä voimassa, ja tämä on sillä tavalla minulle tuttu aihe. Arvostan suomalaista eläkejärjestelmää erittäin paljon nimenomaan siksi, että sitä on vuosikymmenten aikana, sen jälkeen kun se on perustettu 1962, aina kerran vuosikymmenessä uudistettu. Se on lähtenyt tosi vaatimattomista lähtökohdista silloin liikkeelle: karttuma oli yksi prosentti palkoista 23-vuotiaista eteenpäin ja lyhyistä työsuhteista ei kertynyt ollenkaan. Julkisella puolella karttuma oli myöhemmin 2,2 prosenttia eli paljon parempi. Nyt ne on yhdenmukaistettu 2000-luvulla, ja nyt tällä hetkellä olemme semmoisessa karttumassa, jossa kaikilla on puolitoista prosenttia 17 ikävuodesta eteenpäin. Tämä on aika iso muutos.

Koko työura on tässä tarkastelussa, ja se, miksi koko työura on tarkastelussa, liittyy siihen, että siellä eri vaiheissa on erilaisia ansioita. Nuorena kaikilla on aika pienet ansiot, mutta jossain työntekijäammateissa, esimerkiksi rakennusalalla, kolme—nelikymppisillä on erilaisia urakatöitä ja urakkapohjia saatavilla, ja siellä ansiot ovat korkeammat. Sitten taas työuran loppupäässä ne laskevat. Sen vuoksi pitää tarkastella koko työuran ansioita ja jokaista vuotta erikseen. Virkahenkilöillä palkkakehitys on ollut pääasiassa niin, että se on siellä viimeisinä vuosina korkein. Kun aikaisempi eläkejärjestelmä otti neljä viimeistä vuotta ja niistä kaksi keskimmäistä, niin viranhaltijat hyötyivät tästä, ja sitten kun oli vielä korkeammat karttumat, niin he saivat ihan hyvät eläkkeet silloin. Nyt kaikilla tämä on sama koko 40 vuotta. Tässä mielessä ollaan todella hyvässä yhteistilanteessa nyt kaiken

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

kaikkiaan. Eläkeikä nousee säännönmukaisesti tästä eteenpäin niin, että jokaisesta vuodesta, jonka elinikä kasvaa keskimäärin, kahdeksan kuukautta käytetään työntekoon ja neljä kuukautta eläkkeellä oloon. Tämä käytännössä toimii tällä tavalla noin karkeasti ottaen. Eli tämä perusta on sillä tavalla kunnossa.

Arvoisa puhemies! Työeläkeindeksin ja palkkakertoimen käyttäminen indeksirajoittimessa, indeksivakauttajaksi sitä sanotaan, on tässä erittäin iso muutos. Se hidastaa tätä indeksin kehittymistä, koska palkkakerroin on sellainen, jolla tuodaan sinun palkkasi siihen eläkehetkeen. Siinä on 80 prosenttia palkkoja ja 20 hintoja, ja sitten työeläkeindeksi on siitä eläkehetkestä eteenpäin 80 prosenttia hintoja ja 20 prosenttia palkkoja. Tämä on se niitten indeksien ero.

Kun minä katsoin tässä näitten indeksien kehitystä 20 vuotta taaksepäin, niin mielenkiintoista on, että kun palkkakerroin tuotiin, niin se oli noin 2,4—2,5 prosenttiyksikköä keskimäärin se kehitys ja työeläkeindeksi oli noin kaksi prosenttiyksikköä, ja siinä ovat nämä korkeatkin vuodet mukana. Tässä näkee sen, että kohtuullisen hyvin tämä seuraa tätä hintojen kehitystä ja palkankorotukset ovat olleet aika pieniä viimeiset 20 vuotta. Kun tähän peilataan, niin se ero ei ole kauheasti kasvanut tältä osin. Eli nämä indeksit toimivat kyllä erittäin hyvin.

Tämä leikkaaminen, joka tässä tapahtui vuoden 23 osalta: Jos arvioidaan sitä, että se työeläkeindeksi oli noin kolme prosenttiyksikköä korkeampi kuin palkkakerroin — tuossa esityksessä puhutaan 2,8 prosentista — niin jokainen voi laskea jostain eläkkeestä 2,8 prosenttia, ja siitä saa aika hyvin sen. Jos laskee tämän nykyisen 2 138 euroa, niin se on 60 euroa. Sen verran se niistäisi korotuksesta, ja se on pysyvä. Tässä mielessä tämä muutos, mitä tässä tehdään, on todella iso.

Sitten tämä osakepainon kasvattaminen on hyvä asia, koska se tätä eläkemaksun nousupainetta tässä pienentää todella voimakkaasti. Kaiken kaikkiaan tämä eläkejärjestelmän runko on kunnossa, ja kun nämä indeksit on tällä tavalla rakennettu, niin sen vuoksi näihin indekseihin ja tähän eläkejärjestelmän sisältöön ei pitäisi paljon puuttua. Eläkejärjestelmä ja eläkkeiden tasot määräytyvät työuran perusteella, ja se unohtuu aina näissä keskusteluissa. Se, minkälainen työura on ihmisellä taustalla, määrää eläketason. Äskeiseenkin keskusteluun liittyen siihen liittyy se, että miehillä ja naisilla on eritasoiset eläkkeet, ja tässä mielessä se eläke tulee suoraan sieltä palkoista, ja se näkyy tässä mielessä näin.

Sitten kun tässä katsotaan eläkkeen määrää, niin se elinaikakerroin sitä leikkaa, mutta jos nykyiseen tavoite-eläkeikään asti työskentelee, niin se elinaikakerroin saadaan sieltä pois ja käytännössä pystytään se työskentelyllä korvaamaan. Jokainen kuukausi, jonka työskentelet alimman eläkeiän ylitse, nostaa 0,4 prosenttiyksikköä omaa eläkettä, eli 4,8 prosenttiyksikköä vuodessa, ja se on aika iso muutos, ja se on se kannuste. Me emme tarvitse verokannusteita eläkeläisten työntekoon, koska tämä on todella iso kannuste ja siellä on isot euromäärät, kun niitä lasketaan käytännössä. Jos kahden tuhannen eläkkeellä työskentelee vuoden pitempään ja saa kolmen tonnin palkan sen vuoden ajan, niin se henkilö saa yli 30 000 euroa 20 vuoden eläkkeen aikana, josta käteen saa 24 000 euroa. Se on aika iso kannuste olla vuosi pitempään töissä. Tällaisia kannusteita tässä eläkejärjestelmässä on. Niistä vain ei tiedetä, niistä pitäisi puhua enempi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

19.19 **Riitta Kaarisalo sd:** Arvoisa herra puhemies! Eläkejärjestelmän ympärillä käytävä keskustelu tuntuu ainakin tuolla sosiaalisessa mediassa ajoittain kiihtyvän melko lailla, ja tähän kokonaisuuteen luonnollisesti liittyy toki myös poliittisia intohimoja, ja sekin varmaan asiaa osaltaan selittää. Mutta tässä yhteydessä, niin kuin tässä keskustelussa nyt on jo tämän päivän aikana aikaisemmissakin vaiheissa todettu, ensinnäkin se, että suomalainen eläkejärjestelmä on kuitenkin kansainvälisestikin vertailtuna varsin kestävällä pohjalla. Siinänsä pidän tärkeänä, että tätä tosiasiaa ei kaiken muun tiimellyksessä sitten unohdeta. Mutta tosiasia on kuitenkin se, että Suomessakin tilannetta haastaa tulevana vuosina erityisesti väestön ikääntyminen, ja se suurin kysymys liittyy nimenomaan erityisesti syntyvien ikäluokkien pienenemiseen. Siksi on tärkeitä, että me itse vastuullisesti kehitämme tätä järjestelmää siten, että kykenemme paitsi turvaamaan sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden myös varmistamaan tämän oman järjestelmämme taloudellisen kestävyuden ja kantokyvyn.

Arvoisa puhemies! Haluaisin nostaa esille erityisesti kaksi asiaa. Ensinnäkin tässä nyt tehtävien merkittävien muutosten rinnalla meidän on edelleen tehtävä työtä sen eteen, että kykenemme vähentämään esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle joutuvien ihmisten määrää. Tässä meillä on aidosti haasteita, sillä esimerkiksi mielenterveysongelmat näkyvät tässä kokonaisuudessa taustavaikuttajina hyvin selkeästi, mitä tulee erityisesti nuoriin. Jos katsomme tätä asiaa myös tässä laajemmassa yhteydessä, niin tämä on yksinkertaisesti sellainen kysymys, mitä me ei voida sivuuttaa. Eli siis näitten nuorten, tulevien työntekijöiden mielen haasteiden äärellä meidän on oltava hereillä.

Sitten toiseksi minä haluan kuitenkin korostaa sitä, että nyt tämä käsillä oleva esitys on aivan erinomainen esimerkki siitä, miten hyvää jälkeä tulee ja mitä saadaan aikaiseksi silloin, kun otetaan kaikki osapuolet saman pöydän ääreen tekemään aidosti yhteistä työtä, toimivaa ratkaisua hakien. Tässähän on taustalla nimenomaan työmarkkinajärjestöjen, työmarkkinaosapuolten yhteinen kolmikantainen työ. Pidän erittäin arvokkaana sitä, että Suomessa meidän eläkejärjestelmää kehitetään nimenomaan laajalle yhteistyölle pohjautuen, laajaan asiantuntijatietoon pohjautuen ja nimenomaan myös perusteelliseen harkintaan pohjautuen. Toivoisin kyllä, että tämä on sellainen asia, johon nykyinen hallitus mahdollisesti vielä tarttuisi tämän loppukauden aikana. Uskallan väittää, että moni asia tässä yhteiskunnassa olisi tällä hetkellä eri tolalla, jos tämän kolmikantaisenkin yhteistyön merkitys olisi aidosti ymmärretty.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

19.23 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Lylyä. Teillä on varmasti vankat tiedot eläkejärjestelmästä ja kokemusta näiden asioiden käsittelystä, ja tämä info on aina hyvä saada, jos asia ei ole ihan niin selkeä itselle.

Myös Kaarisalo nosti esille työkyvyttömyyseläkkeet ja nuorten mielenterveysongelmat sun muut — hyvin tärkeitä asioita käsitellä myös hallituksen ja täällä salissa. Kiitos näistä puheenvuoroista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.23 **Lauri Lyly sd:** Kiitän edustaja Elomaata kiitoksista. Sanoisin, että meidän kaikkien pitäisi koko ajan olla selvillä siitä, mikä on tämä eläkejärjestelmä, koska se on ehkä mei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2026 vp

dän isoin yhteiskunnallinen turva tämän hyvinvointiyhteiskunnan osalta, joka meille on rakennettu tähän yhteisesti.

Tämä meidän järjestelmä kertoo itse paljon, kun eläkeote tulee jokaikiselle käytettäväksi ja siitä voi katsoa, minkälainen eläke sieltä kertyy, jos työskentelet näin. Tällaista järjestelmää on harvassa maassa. En tiedä, onko muissa, että näin systemaattisesti kerrotaan, mikä tilanne on. Sen taustana on myös se, että tiedetään, mistä työsuhteesta se eläke on kertynyt, jolloin siihen pystytään myös puuttumaan, jos ne eläkemaksut jäävät työnantajalta tilittämättä, ja päästään selvittämään niitä siinä vaiheessa, kun niihin vielä voi puuttua. Tämmöntyppisiä asioita täällä järjestelmän sisällä on rakennettu.

Täällä on aika lailla kuumentunut tämä eläkekeskustelu kaikennäköisistä eläkekatoista ja kaikista muista, ja unohdetaan tämä, mihin viittasin tuossa äskeisessä puheenvuorossa, että kaikkien ihmisten työeläke määräytyy nykyään sen koko työuran perusteella. Ja nyt kun näin on ja kaikki ovat siinä samassa eläkejärjestelmässä kiinni, sama puolitoista prosenttia koskee kaikkia sen työeläkkeen piirissä olevia ihmisiä, niin se on johtanut siihen, että kun aikaisemmin aika paljon yritykset ostivat johtajilleen korkeampia eläkkeitä ja sillä tavalla sitouttivat heitä, niin nykyään tämä sitouttaa myös niin, ja yrityksissä on alettu aika lailla vähentämään ylimääräisten eläkkeitten ottamista, koska tämä järjestelmä myöskin turvaa sen, jos sitä hoidetaan asianmukaisesti. Tässä mielessä, kun me ollaan kaikki kiinni tässä järjestelmässä ja se on meidän kaikkien eläkejärjestelmään liittyvä asia eläkkeellä olevan toimeentulon varmistamiseksi, on tärkeää, että siitä pidetään huolta.

Tämä taso, mikä meillä on — keskimääräinen taso oli 2 138 euroa viime vuonna — ei ole kovin korkea, mutta se on sellainen asia, että valtaosa tällä eläkkeellä kuitenkin pärjää eikä tarvitse muuta yhteiskunnan tukea niin paljon. Senkin takia tämä on myöskin tärkeä kokonaisuuden kannalta, että siitä pidetään huolta. Sitten kun sitä on tehty noin kymmenen vuoden välein eikä vaalikausittain tule vaalilupauksia, että nyt me luvataan tämä eläkeikä tai tämmöinen eläke, niin siitä ei tule semmoista huutokauppaa. Se pysyy hallinnassa, ja sen takia tämä järjestelmä on hyvin säilynyt. Kun sitä valtion kanssa yhteisymmärryksessä tehdään, niin tämä toimii. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan, jolle työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan on annettava lausunto.